

ENERGIE
NEDERLAND

energie
samen

De energietransitie, dat zijn wij

Zienswijze Energie-Nederland, Energie Samen, Holland Solar en NedZero Ontwerpbesluit Verplichting aanbieden congestiemanagementdiensten

Zaaknummer: ACM/23/186822

31 mei 2024

Inleiding

- Via deze weg reageren Energie-Nederland, Energie Samen, Holland Solar en NedZero op het [ontwerp-codebesluit Verplichting aanbieden congestiemanagementdiensten](#), zoals gepubliceerd op 18 april 2024.
- Wij vinden het belangrijk dat er zoveel mogelijk capaciteit op het elektriciteitsnet wordt vrijgespeeld zodat zoveel mogelijk partijen kunnen worden aangesloten, het toepassen van congestiemanagement kan hieraan een belangrijke bijdrage leveren.
- Echter, zowel aan de kant van de aangeslotenen als aan de kant van de netbeheerders is toepassing van congestiemanagement nog een onbekend fenomeen, waarmee nog ervaring moet worden opgedaan.
  - Zo krijgen veel CSPs die congestiemanagement willen aanbieden geen contract aangeboden van de netbeheerder.
  - Er wordt in verschillende werkgroepen nog overlegd over standaardcontracten, voor congestiemanagement waarbij vergoedingen en aansprakelijkheden het grootste aandachtspunt zijn (het huidige standaardcontract heeft bijvoorbeeld nu nog een aansprakelijkheidsbepaling die onverzekerbaar blijkt). Daar zouden netbeheerders nu een boete-instrument als stok achter de deur bij krijgen. Dat maakt de onderhandelingspositie nog schever dan hij al is gegeven de monopolypositie van de netbeheerder.
  - Binnen het MFF-BAS wordt nog druk overlegd over de praktische implementatie van congestiemanagement, en al het berichtenverkeer wat hierbij komt kijken.
  - Ook krijgen wij veel signalen dat netbeheerders geen uniforme handelswijze hebben voor het aanbieden van congestiemanagement, dat geldt zowel tussen verschillende netbeheerders als binnen dezelfde netbeheerder. Hierdoor kunnen BRPs, BSPs en CSPs geen gestandaardiseerde producten aanbieden. Dat betekent maatwerk per aangeslotene, hierdoor kost het afsluiten van contracten voor de verschillende marktpartijen veel tijd en geld.
- Zonder deze praktische implementatie is het uitrollen en opschalen van betaalbare standaardproducten vanuit CSP en andere marktrollen (denk aan BRP-CSP afspraken) zeer complex en tijdrovend, ook voor de netbeheerder. Gezien het bovenstaande lijkt het invoeren van een verplichting voor aangeslotenen, die direct na publicatie ingaat, te voorbarig. Dit leidt tot frustratie bij aangeslotenen en uiteindelijk tot een lager draagvlak voor het meehelpen aan het oplossen van de congestie-problematiek.
- Hoewel wij in principe niet tegen verplichte deelname aan congestiemanagement zijn, adviseren wij langer ervaring op te doen met vrijwillig congestiemanagement en de bestaande deelname verplichting en te wachten tot de praktische implementatie vanuit MFF-BAS (bijv. Transfer of Energy, meldingsplicht aangeslotenen, GLDPM verbeteringen, etc.), alvorens tot strengere verplichtingen en boetes over te gaan.

ENERGIE
NEDERLAND

energie
samen

De energietransitie, dat zijn wij

NedZero
Branchevereniging voor windenergie

Nut en noodzaak van een biedplicht voor afnemers

- Het oplossen van afname-congesties is in veel gevallen waarschijnlijk goedkoper door aan de productiekant op strategische plekken extra invoeding te realiseren dan congestiemanagement toe te passen bij een grote groep (kleinere) afnemers. De actuele situatie in het FGU-gebied toont dat het bieden van congestiediensten voor veel afnemers lastig is.
- Het verplichten van afnemers leidt tot grote administratieve lasten, die in de regel niet de kennis en expertise hebben om effectief mee te doen aan congestiemanagement. Tegelijkertijd zijn in veel gevallen geen kosteneffectieve manieren zijn om flexibel met energieverbruik om te gaan, bijvoorbeeld door bestaande personeelsplanning of bestaande contracten met klanten (X aantal broden/koekjes/etc. per week).
- Het is daarom de vraag in hoeverre het maatschappelijk effectief is om deze verplichting bij alle aangeslotenen, en dus ook alle afnemers, neer te leggen.
- Het zoeken naar flexibele opwekcapaciteit, zoals dat nu gebeurt in het FGU-gebied, is wellicht kansrijker en heeft veel minder gevolgen voor de bedrijfsvoering van veel aangeslotenen. Via een flex tender kan de benodigde flexibiliteit worden gecontracteerd, waardoor ook slimme combinaties van afname-flexibiliteit, opwek en bijvoorbeeld opslag kunnen worden gemaakt. In FGU-gebied worden deze flex tenders nu ingezet.
- Wij vinden het belangrijk de gevolgen van deze verplichting op afnemers af te wegen tegen de mogelijke voordelen voor het energiesysteem als geheel. Wij adviseren hiervoor MKB-toets uit te voeren, dit is een bekend instrument waarmee wordt ingeschat wat het effect van beleid op MKB-bedrijven is.

Wijziging in rechten en plichten van netbeheerders en aangeslotenen

- In de huidige Netcode artikelen over netcongestie staat dat diensten moeten worden aangeboden [...] *tegen vooraf met de netbeheerder overeengekomen voorwaarden.*
- In de nieuwe artikelen 9.1 lid 3 en 9.1 lid 4 staat: *zijn aangeslotenen verplicht om tegen door de netbeheerder vast te stellen procedures en specificaties overeenkomstig bijlagen 11 en 12 een bijdrage te leveren.*
- Met deze wijziging lijkt het erop dat netbeheerders de voorwaarden eenzijdig kunnen opleggen en wijzigen, terwijl daar nu nog over onderhandeld zou moeten worden. Een standaardcontract dat is opgesteld in overeenstemming met aangeslotenen is ook aan te merken als 'tegen vooraf overeengekomen voorwaarden'.
- Wat is de waarde van standaardcontracten als de NBs de voorwaarden eenzijdig kan opleggen? En hoe zit dat dan met de eenzijdige aansprakelijkheidsbepalingen en de hoogte van de vergoedingen waar partijen nog over in onderhandeling zijn?
- Wij vinden het belangrijk dat aangeslotenen worden betrokken bij het vaststellen van voorwaarden waaronder congestiemanagement moet worden aangeboden, en dat daarin balans zit tussen de onderhandelingspositie van netbeheerders en aangeslotenen.
- Doordat netbeheerders procedures en specificaties kunnen vaststellen, kan het ook dat verschillende netbeheerders andere procedures en specificaties vaststellen, dat zien wij als onwenselijk. Deze regels moeten overal gelijk zijn, hiervoor moet een waarborg in de Netcode worden opgenomen.

Combinatie van verplichting zowel voor CBC als redispatch (artikel 9.1b lid 1 en artikel 9.1c lid 2)

- Het verplicht leveren van twee producten (CBC en redispatch) waarbij de NB zelf mag kiezen welke wordt afgeroepen, levert maatschappelijke kosten op omdat elke aangeslotene niet één maar zelfs twee relatief complexe biedingen moet doen.
- Netbeheerders krijgen hiermee meer opties, maar hierbij wordt er geen rekening gehouden met wat het de aangeslotene kost om aan deze verplichting te voldoen en hier rekening mee te houden.
- De aangeslotene zou moeten kunnen kiezen welke van de twee producten hij wil aanbieden, de netbeheerder zou niet om beide producten moeten kunnen vragen. Zeker voor kleinere aansluitingen. Hiervoor zou ten minste een ondergrens moeten worden afgesproken, en wellicht een uitzondering voor alle afnemers.

Biedplicht voor redispatch i.c.m. aanbieden andere netondersteunende diensten

- De focus op het oplossen van congestie kan significante problemen voor andere belangrijke markt- en netondersteunende diensten opleveren, hier moet rekening mee worden gehouden. Wij zijn van mening dat er op dit moment een onevenredig grote aandacht voor congestie is, en dat hierdoor andere belangrijke processen dreigen onder te sneeuwen.
- Er wordt onvoldoende rekening gehouden met verplichtingen rond FCR/aFRR die niet meer kunnen worden nagekomen als de biedplicht wordt ingeroepen. Redispatch i.c.m. FCR levert nu al problemen op, terwijl beide producten door TenneT worden ingekocht. Straks komen daar ook de RNBs bij, die helemaal geen weet (kunnen) hebben van de contracten die aangeslotenen potentieel hebben met de TSB voor andere diensten.
- Dit moet worden opgelost door (1) met vrije biedingen te werken of (2) de FCR of aFRR-verplichting moet komen te vervallen bij afroep door RNB, of (3) RNB mag niet afroepen wanneer er al FCR of aFRR-contracten zijn afgesloten.

Plicht tot aanbieden van al het beschikbare vermogen (Artikel 9.1f)

- Op grond van artikel 9.1f lid 1 dient de aangeslotene al het beschikbare vermogen aan te bieden. Dat beschikbare vermogen wordt nader gedefinieerd in een niet-bindende leidraad (lid 2).
- Wat gebeurt er als een aangeslotene zich niet aan die niet-bindende leidraad houdt? En geldt dit voor zowel de aangeslotenen tussen 1-60 MW als daarboven?
- Uit de toelichting blijkt, dat er ruimte is om af te wijken van die leidraad (rn39). Dat kan alleen als er goede gronden voor zijn. Wie beoordeelt of die gronden goed zijn? De NB? Uit rn40 blijkt dat de afwijking schriftelijk onderbouwd moet worden. Is dat dan voldoende? Of kan de NB aangeven dat die onderbouwing onvoldoende is en dat toch moet worden aangeboden?
- Wij denken niet dat de netbeheerder de juiste competenties heeft om in te kunnen schatten welke processen van een aangeslotenen onder “beschikbaar vermogen” vallen, bovendien hebben ze een incentive om zoveel mogelijk vermogen als beschikbaar te beschouwen om zo zoveel mogelijk vermogen tot hun beschikking te krijgen. Een onafhankelijke partij zoals ACM zou deze inschatting moeten maken indien er een geschil optreedt.
- Hoe strookt het bovenstaande met hetgeen in rn41 is aangegeven: de validatie door de NB of aan de deelnameverplichting is voldaan beperkt zich tot de vraag of er een bieding redispatch en/of een aanbod voor een CBC is gedaan en niet hoeveel vermogen er is geboden en of dat voldoet aan de leidraad.

ENERGIE
NEDERLAND

**energie
samen**

De energietransitie, dat zijn wij

**Holland
Solar**

NedZero
Branchevereniging voor windenergie

Berichtenverkeer voor congestiemanagementdiensten nog niet gereed

- Binnen MFF-BAS wordt nog volop gewerkt aan de praktische implementatie van congestiemanagement.
- De verdeling van verantwoordelijkheden tussen BRPs, BSPs en CSPs is nog onvoldoende afgestemd om nu al verplichtingen en boetes te kunnen implementeren.

Termijnen waarbinnen aangeslotenen moeten reageren en beschikbaar zijn

- Het binnen een maand aanwijzen van een CSP is niet haalbaar, zeker niet als de aangeslotene nog volledig onbekend is met het fenomeen netcongestie. Alleen het benaderen van verschillende CSPs en offertes uitvragen zal langer duren dan een maand.
- Daarna moeten vaak nog flexibiliteits-scans worden uitgevoerd en daarna complexe afspraken tussen netgebruiker, CSP en BRP worden gemaakt. De termijn van 1 maand is hiervoor onvoldoende.
- Ook de pre-kwalificatie binnen 3 maanden is niet haalbaar:
  - Daarnaast lijkt het onlogisch dat elke partij, ook degene waar de biedingen zo hoog zijn dat die nooit zullen worden geselecteerd, ook moeten prekwificeren.
  - Zeker voor afnemers die onbekend zijn met congestie en congestie-management lijkt dat een onhaalbare deadline, wij pleiten voor een langere deadline van bijvoorbeeld 6 maanden voor afnemers (zeker degene onder een bepaald vermogen, bijvoorbeeld onder de 60 MW).
  - Bij eerste niet nakoming van een afnemer moet meer tijd worden gegund dan 7 dagen, bijvoorbeeld 1 maand.

Verplichtingen voor netbeheerders tot aanbieden congestiemanagement

- Ook netbeheerders hebben via de Netcode een verplichting om in congestiegebieden partijen op het net aan te sluiten, in combinatie met congestiemanagement. Wij ontvangen veel signalen dat dit in de praktijk niet gebeurt. Zo zijn er veel partijen die op de wachtrij staan en bereid zijn om congestiemanagement-diensten te leveren als dat betekent dat ze een aansluiting krijgen. Echter, in veel gevallen bieden netbeheerders deze optie niet aan, of er wordt onterecht verwezen naar de technische of financiële grens, waardoor potentiële aangeslotenen onnodig wachten op een aansluiting.
- Deze verplichting voor netbeheerders wordt op dit moment niet actief gehandhaafd door ACM, tenzij individuele partijen met hun case naar de toezichthouder komen.
- Een harde verplichting voor aangeslotenen, in combinatie met een boete, staat niet in verhouding tot de gevolgen voor de netbeheerder die ook een verplichting voor het realiseren en toewijzen van transportcapaciteit (en evt. toepassen van congestiemanagement) heeft, maar op geen enkele manier (automatisch) wordt geprikkeld om zich aan deze verplichting te houden.
- Gezien het huidige nettekort is veroorzaakt door onderinvesteringen door netbeheerders, geven wij in overweging om eerst de verplichtingen van de netbeheerders te gaan handhaven op locaties waar aangeslotenen het goede voorbeeld kunnen laten zien, en pas daarna over te gaan tot het handhaven van de verplichtingen voor aangeslotenen, die deze situatie niet hebben veroorzaakt. Dit komt het draagvlak voor verplicht congestiemanagement sterk ten goede.
- Deze handhaving hoeft niet moeilijk te zijn, ACM kan in elk congestiegebied de eerste partijen in de wachtrij bellen en vragen of er reeds een aanbod voor een aansluiting in combinatie met congestie-management is gedaan. Indien dat niet het geval is, staat de partij onterecht in de wachtrij en kan en moet ACM hierop handhaven.

ENERGIE
NEDERLAND

energie
samen

De energietransitie, dat zijn wij

- Indien vrijwillig congestiemanagement in het specifieke netgebied onvoldoende is toegepast zou er niet tot verplichting overgegaan moeten kunnen worden, ACM moet hierop toezien door te beoordelen of netgebruikers voldoende kans hebben gehad vrijwillig deel te nemen, en de manier waarop aangeslotenen hierover zijn benaderd (dus niet alleen via een publicatie op de website van de NB) alvorens tot verplichting overgegaan kan worden. Wij vinden dat de ACM pas na deze controle toestemming moet geven om over te gaan tot verplicht congestiemanagement.
- ACM heeft de netbeheerders een aantal vragen gesteld aangaande dit voorstel, in de beantwoording van de netbeheerders lezen wij: “Zonder de mogelijkheid om te sanctioneren, kunnen aangeslotenen ervoor kiezen om ‘straffeloos’ geen aanbod te doen. Hiermee zal de verplichting aanzienlijk aan effectiviteit inboeten.”. Wij wijzen er graag op dat op dit moment netbeheerders ook ‘straffeloos’ geen aanbod kunnen doen, en de verplichting daarmee aanzienlijk aan effectiviteit kan inboeten. De netbeheerders zijn dat blijkbaar met ons eens.

Boetebeding

- Netbeheerders krijgen met deze codewijziging veel mogelijkheden om te bepalen of een bieding voldoet aan door henzelf gestelde eisen, en krijgen daarmee veel bevoegdheden om naar eigen inzicht boetes uit te delen. Gezien de financiële gevolgen voor aangeslotenen, die toch al met hoge nettarieven worden geconfronteerd, stellen wij voor om de boetebepalingen van heldere regels te voorzien. Zo is er bijvoorbeeld de vraag tijdens welke uren de netbeheerder een bieding vraagt, wie stelt onafhankelijk vast of er tijdens die uren ook daadwerkelijk congestie dreigt? En als er geen fysieke congestie dreigt, is het dan wel redelijk om een boete van aangeslotenen te innen? En wie bepaalt of het aangeboden vermogen daadwerkelijk het “beschikbare vermogen” is? Dat kan in onze ogen niet op basis van een vrijblijvende richtlijn.
- Wij pleiten voor het opnemen van een clause waarin het niet doen van een bieding de aangeslotene niet aan te rekenen valt. Wat als er door onvoorziene omstandigheden geen bieding kan worden gedaan, bijvoorbeeld als internet eruit ligt (grote bedrijven hebben vaak een back-up internetvoorziening, kleinere bedrijven niet). Bij kleinere bedrijven zou het zelfs al heel lastig kunnen zijn een goede bieding te doen als toevallig 2 personeelsleden op hetzelfde moment ziek zijn.
- Waaraan kunnen geïnde boetes worden uitgegeven? Wij zijn van mening dat elke geïnde boete een-op-een moet worden uitgegeven aan extra netverzwaringen, liefst in het gebied van de benadeelde aangeslotene. Boetes zouden onder geen beding moeten kunnen worden gebruikt als hogere inkomsten voor de netbeheerders of hun aandeelhouders. Mocht de boete niet kunnen worden uitgegeven aan netverzwaring, moeten de boetes een-op-een moeten worden gebruikt om nettarieven te verlagen, wij adviseren hiervoor een speciale interne rekening in te richten, zodat er zicht gehouden kan worden op de boete-inkomsten.
- Daarnaast een aantal vragen:
  - Waarop is het boetebedrag gebaseerd? Staat dit in relatie tot de schade voor de netbeheerder?
  - Komen de bedragen van het niet doen van beide biedingen boven op elkaar als zowel CBC als redispatch wordt afgeroepen? Of is er dan slechts 1 boete? Als het beide is, betekent het dus dat de boete kan oplopen tot circa anderhalf keer het transporttarief. Dat lijkt ons aan de hoge kant (gezien de NB naar onze verwachting meestal beide producten zal afroepen om zoveel mogelijk zekerheid te hebben).

